

Publieke opinie op internet

Civic journalism & weblogs

Jerry Houtman, 0216097

Mondiale Communicatie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Onderzoeksopzet en vraagstelling	4
3. Argumentatie	5
3.1 Een beschrijving van het begrip <i>civic journalism</i>	5
3.2 Een geschiedenis en beschrijving van weblogs	6
3.3 De motivaties van bloggers	7
3.4 De inhoud van weblogs	8
4. Conclusie	10
5. Literatuurlijst	12

1. Inleiding.

Internet neemt een steeds belangrijkere plaats in ons leven in. Informatie- en nieuwsstromen nemen toe en digitalisering maakt informatie goedkoper, sneller, toegankelijker en specifieker. Webster (2004) en Rampal (2007) hebben dit reeds uitvoerig aangetoond. Een relatief nieuw verschijnsel dat zich in het kader van deze ontwikkeling heeft voorgedaan is dat van de weblogs. Een weblog wordt ook wel blog genoemd, en staat vaak gelijk aan een persoonlijk dagboek dat op internet wordt bijgehouden. (Cohen & Krishnamurthy, 2005). Voor velen staat de term ‘weblog’ zelfs gelijk aan ‘persoonlijke website’ (Blood, 2004). Webloggen is een relatief eenvoudige bezigheid die veel kan bieden een individu. Het is zoals Andrew Rosenbloom (2004) het illustratief omschreef: “A blogger needs only a computer, Internet access, and an opinion.”

2. Onderzoeksofzet en vraagstelling.

Vooralsnog zijn er enkele verkennende studies naar webloggen gedaan. Gezien het feit dat in 2004 slechts 12,7 procent van de wereldbevolking gebruik maakte van het internet (Rampal, 2007, p. 106) en volgens Gher (2007, p. 326) ‘bijna 85 procent van de internetcontent Engelstalig is, hoewel slechts 10 procent van de wereldbevolking Engels spreekt’, is het haast vanzelfsprekend dat het merendeel van deze onderzoeken op Engelstalige weblogs is gericht. Aangezien deze studies veelal beschrijvend zijn, bieden zij een goed uitgangspunt voor verkennend literatuuronderzoek. Niet in de laatste plaats omdat weblogs het snelst groeiende onderdeel van het *World Wide Web* vormen, hoewel ze pas na 2000 als populair en veelgebruikt medium gezien werden (Cohen & Krishnamurthy, 2005). Eind 2004 waren er wereldwijd 6 miljoen actieve weblogs en dagelijks komen er 12.000 bij (Du & Wagner, 2006). Deze snelle groei, in combinatie met het persoonlijke karakter van weblogs en de toenemende invloed van internet, impliceert een aanzienlijke rol van betekenis van weblogs in de publieke informatievoorziening in het algemeen, en in het bijzonder voor *civic journalism*. Deze term zal verderop in dit onderzoek nader worden gedefinieerd, maar voor het begrip is het belangrijk om te weten dat het publiek hierin een belangrijke rol speelt. De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

In hoeverre is er sprake van civic journalism bij weblogs?

Ter verduidelijking van de leesbaarheid is dit onderzoek opgedeeld in een aantal deelvragen, die ieder een aspect van de centrale onderzoeksvraag behandelen:

1. *Wat is civic journalism?*
2. *Wat zijn weblogs?*
3. *Waarom worden weblogs bijgehouden?*
4. *Waar worden weblogs over bijgehouden?*

Tot slot zullen, ter conclusie, de criteria van *civic journalism* worden geprojecteerd op de eigenschappen van weblogs.

3. Argumentatie.

3.1 Een beschrijving van het begrip *civic journalism*.

Media en publiek zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Traditioneel gezien zijn de media de zenders van de boodschappen die het publiek ontvangt. Daarbij hebben zij, naar onze verwachting, de sociale verantwoordelijkheid om betrouwbaar, volledig en onbevooroordeeld te berichten over nieuwswaardige gebeurtenissen. Aan het begin van de jaren negentig werden de media echter meer gezien als toeschouwers bij politieke en sociale processen, dan als objectieve nieuwsmakers. Als reactie hierop ontstond een beweging, het zogeheten *civic journalism*, of *public journalism*, dat er van uitgaat dat journalistiek een doel heeft en in dienst van het publiek staat (McQuail, 2000, pp. 156-159).

David Perry, één van de grondleggers van de stroming, betoogt in *The Roots of Civic Journalism* (2003) dat *civic journalism* ernaar streeft journalisten en hun publiek te behandelen als actieve participanten in politieke en sociale processen. Hij geeft in zijn boek een goede omschrijving van het begrip. Hoewel Perry zijn definitie vaststelde op basis van printmedia, zijn de criteria zoals hij die toentertijd formuleerde nog steeds van toepassing. Tenslotte gaat het om de achterliggende gedachte, en niet om het medium waarmee deze wordt vorm gegeven. *Civic journalism* kent een aantal basisdogma's, aldus Perry:

- Het vormen van nieuwsmedia tot discussiefora voor gemeenschappelijke kwesties.
- De voorkeur geven aan berichtgeving over kwesties die relevant en belangrijk zijn voor het publiek, 'de gewone mens'.
- Trachten nieuwsmedia en nieuwsmakers actieve participanten in de samenleving te laten zijn, in plaats van afstandelijke observatoren.
- Het heroverwegen van de publieke opinie onder invloed van discussie en debat tussen burgers.
- Trachten sociaal kapitaal te vergroten door het gebruik van journalistiek.

Deze vijf vastomlijnde regels bieden een goed referentiekader. Alvorens deze informatie te gebruiken, volgt er in de volgende hoofdstukken eerst een nadere karakterisering van weblogs.

3.2 Een geschiedenis en beschrijving van weblogs.

Weblogs zijn een relatief nieuw verschijnsel. De term ‘weblog’ werd in 1997 bedacht door Jorn Barger, auteur van één van de eerste weblogs. Hij omschreef een weblog als “een webpagina waar een weblogger alle andere pagina’s die hij interessant vindt bijhoudt” (Blood, 2004). Als ‘logboek van het web’ gebeurde dit in omgekeerd chronologische volgorde, voorzien van commentaar van de auteur. Bovendien werden de verwijzingen en links voorzien van een datering (Blood, 2000).

Tien jaar geleden waren er nog slechts enkele websites die leken op weblogs zoals wij die nu kennen, of op zijn minst voldeden aan bovenstaande omschrijving. Eind jaren negentig waren er nog geen op webloggen toegespitste programma’s beschikbaar en de meeste bloggers maakten hun site in zelf geschreven codes. Dit veranderde in 1999, toen er in slechts een jaar tijd verschillende, eenvoudig te gebruiken, applicaties verschenen. Blogger is hiervan het bekendste voorbeeld. Niet alleen nam het aantal webloggers hiermee drastisch toe, het maakte het webloggen zelf ook een stuk eenvoudiger, aangezien de gebruiker geen ingewikkelde codes meer nodig had om een weblog bij te houden. Deze ontwikkeling bracht de weblog in een stroomversnelling: het woord weblog werd al gauw afgekort tot blog, webloggers werden bloggers en het onderhouden van een weblog werd bloggen genoemd (Blood, 2000). Du en Wagner (2006) onderschrijven de genoemde ontwikkelingen en geven zelf de volgende kenmerken van weblogs, zoals blogpionier Dave Winer ze heeft geformuleerd:

- Gepersonaliseerd: weblogs zijn bedoeld voor individueel gebruik en er wordt een persoonlijke en informele stijl gehanteerd.
- *Web-based*: weblogs kunnen regelmatig ververs worden, zijn eenvoudig te onderhouden en toegankelijk via een internet *browser*.
- Gemeenschapszin: weblogs kunnen naar andere blogs en sites linken en zo kennis en denkbelden delen tussen bloggers.
- Geautomatiseerd: blogprogramma’s helpen bloggers zich te concentreren op de inhoud: ze kunnen hun teksten presenteren zonder zich druk te maken programmeercodes.

Weblogs verschillen in een aantal opzichten van reguliere, traditionele websites. Cohen & Krishnamurthy (2005) betogen dat blogs vaak bedoeld zijn voor een groot publiek.

Dientengevolge worden blogs vaker ververs en bevatten zij een grote hoeveelheid aan links,

wat een verscheidenheid aan informatie biedt. Links naar externe sites, die geen blogs zijn, verwijzen vaak naar een specifiek onderdeel van een website, in plaats van naar de *homepage* zoals gebruikelijk is op de meeste traditionele websites. Vaker nog wordt er gelinkt naar andere blogs, wat de bloggersgemeenschap tot een hechte gemeenschap maakt. Daarnaast kennen weblogs in vergelijking met traditionele websites een eenvoudigere navigatie. De reden hiervoor is dat veel bloggers gebruik maken van dezelfde software, waardoor verschillende blogs een vergelijkbare interface hebben.

3.3 De motivaties van bloggers.

Nu de achtergrond van weblogs beschreven is, kan het gebruik ervan nader bestudeerd worden. Nardi, Schiano, Gumbrecht en Swartz (2004) hebben een etnografisch onderzoek uitgevoerd naar bloggen als persoonlijk communicatiemiddel, waarbij ze de nadruk hebben gelegd op de redenen waarom mensen een weblog bijhouden.

Voor het onderzoek hebben de auteurs 23 bloggers meerdere malen geïnterviewd en gedurende drie maanden regelmatig de inhoud van de betreffende weblogs gelezen. Dit leverde een vijftal motivaties op, die hieronder kort toegelicht zullen worden:

Blogs als 'dagboek van het leven'.

Voor veel ondervraagden is een weblog een plek gebleken waar ze verslag doen van gebeurtenissen of activiteiten. Het doel is vaak om anderen te informeren over hun leven en de dagelijkse gang van zaken. Dit kan ook in de vorm van een fotoalbum of reisverslag.

Blogs als commentaar.

Bloggers gebruiken hun weblogs om hun mening te uiten en zien hetgeen zij doen als meer dan slechts geklets. Of het onderwerp nu communicatie in ontwikkelingslanden is of rockmuziek, er is altijd sprake van een kritische blik van de auteurs van weblogs. Voor hen zijn de onderwerpen waar ze over schrijven wel degelijk relevant en belangrijk en weblogs bieden een eenvoudige manier om een standpunt te uiten.

Blogs als catharsis.

Een aantal ondervraagden uit het onderzoek van Nardi et al. gaf aan dat bloggen voor hen een uitlaatklep is voor gedachten en gevoelens. De berichten die zij schreven waren soms

enigszins emotioneel van aard. Blogs kunnen houvast bieden bij het verwerken van zaken, maar ook dienen als plek waar bloggers dingen van zich af kunnen schrijven.

Blogs als muze.

Het is gebleken dat schrijven voor sommige bloggers katalyserend werkt. Weblogs kunnen, door het laagdrempelige en publieke karakter, op zichzelf een reden zijn om te gaan schrijven. Het hebben van lezers vergroot deze motivatie. Schrijven kan ook helpen om denkbeelden vorm te geven. Enkele bloggers vonden dat een aantal van hun berichten in de toekomst een tweede leven konden krijgen in tijdschriften of onderzoek, wat ook als stimulans kan dienen.

Blogs als gemeenschapsforum.

Weblogs kunnen dienen als forum voor een gemeenschap, dat kan een groep mensen met dezelfde interesse zijn, maar ook een groep collega's of een groep studenten die hetzelfde vak volgen. Blogs bieden een zekere interactiviteit, de mogelijkheid tot reageren wordt in deze vorm veelvuldig gebruikt.

De verschillende motivaties om een weblog bij te houden geven aan dat bloggen een erg veelzijdig medium is en gebruikers een hoop verschillende mogelijkheden biedt. In het volgende hoofdstuk zal de inhoud van weblogs nader belicht worden

3.4 De inhoud van weblogs.

In het vorige hoofdstuk viel te lezen dat uit het onderzoek van Nardi et al. (2004) een vijftal motivaties om te bloggen naar voren kwamen. Uit datzelfde onderzoek is gebleken dat er een enorme diversiteit aan onderwerpen te vinden is op weblogs. De door de auteurs gevonden inhoud was zowel serieus als wat luchtiger. Onderwerpen van weblogberichten waren onder andere AIDS, politiek, hartziekten, gezondheidszorg, maar ook bijvoorbeeld het liefdesleven van de auteur. Ook Cohen & Krishnamurthy (2005) erkennen dat weblogs een breed scala aan onderwerpen behandelen.

Hoewel bloggers volgens Rosenbloom (2004) traditioneel gezien voornamelijk vanuit persoonlijke overwegingen schrijven voor een beperkte doelgroep, vaak bestaande uit familie en vrienden, is deze tendens aan het veranderen. Een groeiend aantal publieke blogs biedt een podium voor politici, geleerden, onderzoekers en journalisten. Zij brengen diepgang in

discussies aan en geven soms een onverwachte blik op bepaalde zaken. Zo brachten bloggers het nieuws over misbruik van Irakese gevangenen onder de aandacht van het publiek, waardoor de traditionele media zich genoodzaakt zagen nationale aandacht te schenken aan de kwestie. Zo werd de natie dankzij kritische bloggers attent gemaakt op de wanpraktijken die de oorlog in Irak met zich meebracht.

Samenvattend kan gesteld worden dat weblogs een keur aan onderwerpen bevatten, variërend van verslagen van dagelijkse bezigheden tot serieuze commentaren op belangrijke kwesties. De veelzijdigheid van het medium maakt het geschikt voor zowel persoonlijke als gemeenschappelijke boodschappen (Nardi et al., 2004). Nu de eigenschappen karakteristieken van weblogs duidelijk zijn geworden, is het zaak om de criteria van *civic journalism* hierop toe te passen. Hierover kunt u meer lezen in het volgende hoofdstuk.

4. Conclusie.

In hoofdstuk 3.1 werd een omschrijving van het begrip *civic journalism* gegeven. De criteria zoals David Perry die formuleerde zullen worden toegepast op blogs. Voor de volledigheid staan hieronder nogmaals de vijf stelregels van Perry:

- Het vormen van nieuwsmedia tot discussiefora voor gemeenschappelijke kwesties.
- De voorkeur geven aan berichtgeving over kwesties die relevant en belangrijk zijn voor het publiek, 'de gewone mens'.
- Trachten nieuwsmedia en nieuwsmakers actieve participanten in de samenleving te laten zijn, in plaats van afstandelijke observatoren.
- Het heroverwegen van de publieke opinie onder invloed van discussie en debat tussen burgers.
- Trachten sociaal kapitaal te vergroten door het gebruik van journalistiek.

Bloggers staan midden in de samenleving en staan vaak dichtbij de onderwerpen die ze behandelen. Zij schrijven in eerste instantie over datgene wat hen bezighoudt. Er is echter aangetoond dat zowel de motivaties als de inhoud van weblogs zeer uiteenlopend kunnen zijn. Voor een groot deel betreft dit persoonlijke kwesties, maar vooral de wat populairdere blogs berichten over zaken die in het belang zijn van de samenleving. Weblogs behandelen nieuws in de breedste zin van het woord. Dat houdt concreet in dat zij, naast de laatste politieke rel, ook een kritisch geluid laten horen over zaken die door de traditionele media onderbelicht worden. Het voorbeeld over de Iraakse gevangenen is in dit kader illustratief en heeft de publieke opinie over de oorlog in Irak deels hervormd.

Weblogs hebben, meer dan ieder ander medium, de eigenschappen voor het bedrijven van *civic journalism*. De mate van interactiviteit is bij blogs erg hoog, vergeleken met traditionele media. Het publieke en laagdrempelige karakter, de mogelijkheid tot reageren, het regelmatige verversen, de diversiteit aan onderwerpen en motivaties, het potentieel grote bereik en de snelle groei van het blogs betekenen een grotere rol voor het publiek dan bij traditionele media. Nu al zijn er complete gemeenschappen ontstaan rond bepaalde blogs en deze ontwikkeling zal zich alleen maar verder doorzetten.

Gezien het feit dat weblogs een relatief nieuw en voor veel mensen nog redelijk onbekend verschijnsel is, verdient het aanbeveling verder onderzoek naar weblogs als

communicatiemiddel te doen. De woorden van Roosenbloom uit de inleiding zeggen wat dat betreft genoeg over de potentie die weblogs op dat gebied hebben.

Literatuurlijst.

- Blood, R. (2000). Weblogs: A History and Perspective. *Rebecca's Pocket*. Opgehaald 25 oktober 2006 van http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html.
- Blood, R. (2004). How blogging software shapes the online community. *Communications of the ACM*, 47, pp. 53-55.
- Cohen, E. & Krishnamurthy, B. (2005). A short walk in the blogistan. *Computer Networks*, 50, pp. 615-630.
- Du, H. & Wagner, C. (2006). Weblogs success: exploring the role of technology. *International Journal of Human-Computer Studies*, 64, pp. 789-798.
- Gher, L.A. (2007). Patterns in global communication: prospects and concerns. In Y.R. Kamalipour (Eds.), *Global Communication* (pp. 319-335). Belmont, Canada: Thomson Wadsworth.
- McQuail, D. (2000). *McQuail's mass communication theory* (4). London: Sage
- Nardi, B., Schiano, D., Gumbrecht, M. & Swartz, L. (2004). Why weblog. *Communications of the ACM*, 47, pp. 41-46.
- Perry, D. (2003). *The roots of civic journalism: Darwin, Dewey and Mead*. Lanham: Rowman and Littlefield.
- Rampal, K. R. (2007). Global news and information flow in the internet age. In Y.R. Kamalipour (Eds.), *Global Communication* (pp. 105-132). Belmont, Canada: Thomson Wadsworth.
- Roosenbloom, A. (2004). The blogosphere: introduction. *Communications of the ACM*, 47, pp. 31-33.
- Webster, F. (2004). *The Information Society Reader*. New York: Routledge.